

Pohjois-Suomi

Aluehallintovirasto
Ympäristöluvut

LUPAPÄÄTÖS
Nro 87/2013/1
Dnro PSAVI/97/04.08/2012
Annettu julkipanon jälkeen
9.9.2013

ASIA

Eläinsuojan toimintaa koskeva ympäristölupa, Kärsämäki

LUVAN HAKIJAT

Mäenpää Ari ja Tarja
Hakalantie 113
86710 Kärsämäki

SISÄLLYSLUETTELO

HAKEMUS JA ASIAN VIREILLETULO	3
TOIMINTA JA SEN SIJAINTI	3
LUVAN HAKEMISEN PERUSTE	3
LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA	3
HAKEMUKSEN SISÄLTÖ	3
Toimintaa koskevat luvat, sopimukset ja alueen kaavoitustilanne	3
Toiminta	4
Eläintilat ja tuotanto	4
Lannan ja jätevesien varastointi ja käsittely	4
Laiduntaminen	5
Jätteet ja varastointi	5
Liikenne	5
Eläinsuojan toiminta-alue ja ympäristö	6
Asutus ja maankäyttö	6
Suojelukohteet ja pohjavesialueet sekä vesistöalue	6
Arvio toiminnan eri vaikutuksista ympäristöön	6
Arvio toimintaan liittyvistä riskeistä	6
Arvio parhaan käyttökelpoisen tekniikan käytöstä	7
HAKEMUKSEN KÄSITTELY	7
Hakemuksen täydentäminen	7
Hakemuksesta tiedottaminen	7
Lausunnot	7
Hakijan vastine	9
ALUEHALLINTO VIRASTON RATKAISU	9
Ympäristöluparatkaisu	9
Lupamääräykset	9
Eläinsuojat	9
Lannan ja jätevesien varastointi ja käsittely	9
Hajuhaittojen torjunta	10
Lannan ja jätevesien hyödyntäminen	10
Jaloittelualue ja laiduntaminen	11
Jätteet ja varastointi	11
Tarkkailu, kirjanpito ja raportointi	12
Muut määräykset	13
RATKAISUN PERUSTELUT	13
Luvan myöntämisen edellytykset	13
Lupamääräysten perustelut	14
VASTAUS LAUSUNTOON	17
Luvan voimassaolo	18
Lupamääräysten tarkistaminen	18
PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO	18
LUPAA ANKARAMMAN ASETUKSEN NOUDATTAMINEN	18
SOVELLETUT OIKEUSOHJEET	18
KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN	19
Ratkaisu	19
Perustelut	19
Oikeusohje	19
MUUTOKSENHAKU	20

HAKEMUS JA ASIAN VIREILLETULO

Ari ja Tarja Mäenpään eläinsuojan toimintaa koskeva lupahakemus on tullut vireille Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon 29.8.2012.

TOIMINTA JA SEN SIJAINTI

Toiminta sijoittuu Kärsämäen kunnan Kärsämäenkylään tilalle Suvanto Rn:o 317-402-2-19 noin kaksi kilometriä etelään Kärsämäen keskustasta. Tilakeskuksen osoite on Hakalantie 113. Uusi eläinsuoja on suunniteltu Hakalantien pohjoispuolelle noin 145 metriä nykyisestä eläinsuojasta. Uusi lietesäiliö on suunniteltu uuden eläinsuojan pohjoispuolelle.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE

Eläinsuojan toiminta on ympäristölupavelvollista ympäristönsuojeluasetuksen 1 §:n 1 momentin 11 a) kohdan perusteella.

LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Ympäristönsuojeluasetuksen 5 §:n 1 momentin 11 a) kohdan nojalla toimivaltainen viranomainen on aluehallintovirasto vähintään 75 lypsylehmän eläinsuojan toimintaa koskevassa asiassa.

HAKEMUKSEN SISÄLTÖ

Toimintaa koskevat luvat, sopimukset ja alueen kaavoitustilanne

Olemassa oleva eläinsuoja on merkitty ympäristönsuojelun tietojärjestelmään 11.10.2001. Tila on liittynyt ympäristötukijärjestelmään.

Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavassa (vahvistettu 17.2.2005) on toiminnan sijaintialueelle osoitettu mk-5-merkintä. Merkintä mk tarkoittaa maaseudun kehittämisen kohdealuetta. Merkinnällä osoitetaan ylikunnallisia maaseutuasutuksen alueita, joilla kehitetään erityisesti maatalouteen ja muihin maaseutuelinkeinoin, luonnon- ja kulttuuriympäristöön sekä maisemaan tukeutuvaa asumista, elinkeinotoimintaa ja virkistyskäyttöä. Lisämerkintä mk-5 tarkoittaa Pyhäjokilaakson aluetta, jossa yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota luonnon ja ympäristön kestäväan käyttöön, maiseman hoitoon sekä joen vedenlaadun parantamiseen erityisesti lohikannan elvytysohjelman tavoitteiden mukaisesti. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee määritellä tulvan aiheuttamat rajoitukset rakentamiselle. Lisäksi Pyhäjoki on osoitettu av-merkinnällä, jolla osoitetaan lohikannan elvytysohjelmaan sisältyvien jokien pääuomat ja uhanalaisen eliölajiston kannalta erityisen arvokkaita virtavesistöjä.

Kärsämäen keskustan yleiskaavaehdotuksessa 24.10.2012 todetaan, että olemassa oleva eläinsuojan sijaitsee A-merkinnällä osoitetulla asunto-

alueella ja uusi eläinsuoja sijaitsee MT-merkinnällä osoitetulla maatalouskäyttöön varatulla alueella.

Toiminta

Eläintilat ja tuotanto

Tilalle on suunniteltu uusi pihattonavetta, jossa on tilat 83 lypsylehmälle ja 22 alle kuuden kuukauden ikäiselle vasikalle. Tilan vanhaan navettaan jää paikat 37 hieholla ja 20 alle kuuden kuukauden ikäiselle vasikalle. Eläinmäärä laajennuksen jälkeen on 87 lypsylehmää, 37 hiehoa ja 42 alle kuuden kuukauden ikäistä vasikkaa. Tilan nykyinen eläinmäärä on 38 lypsylehmää, 26 hiehoa ja 8 alle kuuden kuukauden ikäistä vasikkaa.

Tilan vuosittainen tuotanto on noin 700 000 litraa maitoa ja noin 3 000 kg lihaa.

Lannan ja jätevesien varastointi ja käsittely

Lanta käsitellään lietelantamenetelmällä. Uudessa eläinsuojassa 22 alle kuuden kuukauden ikäistä vasikkaa on kuivikepohjalla. Tilakeskuksen nykyiset 700 m³:n lietesäiliötilat jäävät käyttöön. Uuden eläinsuojan yhteyteen rakennetaan 2 000 m³:n lietesäiliö. Lisäksi käytössä on kaksi 600 m³:n etäsäiliötä. Toinen etälietesäiliö sijaitsee Porkkalassa noin kuuden kilometrin päässä tilakeskuksesta koilliseen ja toinen Haudanjoenkylässä noin 10 kilometrin päässä tilakeskuksesta kaakkoon. Säiliöt ovat betonirakenteisia ja ne täytetään altapäin. Olemassa olevat säiliöt ovat katettuja ja rakennettava säiliö katetaan kiinteällä katteella. Uuden säiliön sekä etäsäiliöiden katteet ovat peltiä, joka on puurakenteen päällä. Olemassa olevien lietekuilujen tilavuus on hakemuksen mukaan 70 m³ ja rakennettavien 1 000 m³. Lietekuilut toimivat padotuksella.

Lantalan varastointitilavuus on 96 m³ ja pinta-ala 24 m². Lantalassa on 21,2 m²:n kuormauslaatta. Betonirakenteisen lantalan seinäelementin korkeus on 2,9 metriä. Avolantala rakennetaan Porkkalaan, noin kuuden kilometrin päähän talouskeskuksesta. Lantalan valumavedet johdetaan lietesäiliöön. Kuivikelannan varastointitilavuutta on pehkupohjilla asemapiirroksessa olevan lantavarastolaskelman mukaan 14 m³.

Maituhuoneen jätevedet, 400 m³ ja eläinsuojan muut pesuvedet, 100 m³ johdetaan lietesäiliöön. Uuden eläinsuojan wc-vedet johdetaan umpisäiliöön. Maatilan vesi ostetaan Kotirannan Vesiosuuskunnalta.

Säilörehua valmistetaan esikuivattuna pyöröpaaleihin 950 tonnia vuodessa. Hakemuksen mukaan pyöröpaaleista ei normaaliolosuhteissa synny puristenesteitä.

Lannanlevitykseen on hakemuksen mukaan käytettävissä yhteensä noin 97 hehtaaria peltoa, josta hakijan omaa on noin 60 hehtaaria ja vuokrapeltoa noin 37 hehtaaria. Lanta levitetään pellolle siten, että viikkojen 19–22 aikana levitetään 50 %, viikkojen 26–28 aikana 30 % ja viikkojen 36–38 aikana 20 % lantamäärästä.

Laiduntaminen

Hakemuksen mukaan laajennuksen jälkeen lypsylehmiä ei laidunneta. Hiehoja laidunnetaan kolmen kuukauden ajan. Laidunala on 10 hehtaaria. Osa hiehoista on laitumella Haudanjoenkylässä. Laitumet eivät rajoitu vesistöön. Laiduntaville eläimille on olemassa useita juomavaunuja, joita vaihdellaan päivittäin. Laitumella on myös kasvustosta riippuen ruokintahäkkejä. Pysyvää ruokintapaikkaa ei ole. Kiertävän ruokintapaikan käyttöaika on 90 vuorokautta kesässä ja 14 vuorokautta kerralla.

Jätteet ja varastointi

Kuolleet eläimet, noin viisi eläintä vuodessa, toimitetaan poltettavaksi Honkajoki Oy:lle. Paalimuovit, 2 800 kg vuodessa, toimitetaan Vestia Oy:lle uusiokäyttöön. Metalliromu, tonni vuodessa, toimitetaan 4H-yhdistyksen metallinkeräykseen. Jäteöljy, 100 litraa vuodessa, toimitetaan jäteöljyn keräykseen. Akut, noin kaksi kappaletta vuodessa ja loisteputket, noin 30 kappaletta vuodessa, kierrätetään ja toimitetaan Vestia Oy:n vastaanottopisteeseen.

Pilaantunut rehu, noin 150 m³ vuodessa, kompostoidaan kompostilaatalla ja hyödynnetään kompostoituneena peltolannoitteena.

Tilalla on polttoainesäiliö, jonka tilavuus on 1 800 litraa. Säiliö on kaksi-vaippainen ja se on varustettu suoja-altaalla, katoksella, lukituksella, ylitäytönestimellä ja lapon estolaitteella. Edellä mainituilla varusteilla oleva polttoainesäiliö on otettu käyttöön vuoden 2010 aikana. Säiliötä ei ole tarkastettu. Muita öljytuotteita säilytetään enintään 100 litraa tilan konehallissa. Moottorin voiteluöljyt säilytetään 20 litran myyntiastioissa konehallin hyllyssä.

Kemikaalit varastoidaan lukitussa, ilmastoidussa ja viemäroidyssä tilassa talouskeskuksen vierisessä vuokratussa teollisuustilassa. Kasvinsuojeluaineita varastoidaan normaalisti maaliskuulta kesäkuun loppupuolelle. Yleisimmin kasvinsuojeluaineet ostetaan suoraan käyttöön. Käytetyt kasvinsuojeluaineet ovat yleisimmin gramma-aineita. Tautiaineet ja korrenvahvistajat ovat liuoksia ja jauheita. Muita kemiallisia aineita ovat mm. säilöntäaineet. Tilalla käytetään biologista säilöntäainetta. Pesuaineet lypsykoneen pesuun säilytetään maitohuoneessa ja aineet ostetaan suoraan käyttöön.

Liikenne

Hakemuksen mukaan uusi navetta rakennetaan nykyiselle pellolle, johon on olemassa liittymä. Uuden navetan myötä hyödynnetään jo olemassa oleva toinen liittymä Hakalantielle, jolloin saadaan erilliset kulkureitit sekä maidolle että rehulle ja lietteelle.

Maitoauto käy tilalla joka toinen päivä ja hakee kerralla noin 4 000 litraa maitoa. Rehuauto käy kerran tai kaksi kertaa kuukaudessa ruokinnasta riippuen, tuoden 6–10 tonnia rehua kerrallaan. Siementäjä ja eläinlääkäri käyvät tilalla useita kertoja kuukaudessa sekä lypsyrobotin huoltomies säännöllisesti kuukausittain.

Eläinsuojan toiminta-alue ja ympäristö

Asutus ja maankäyttö

Toiminta sijoittuu maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle. Tilakeskus sijoittuu noin kaksi kilometriä Kärsämäen keskustasta etelään. Uusi eläinsuojarakennus on suunniteltu Hakalantien pohjoispuolella olevalle pellolle noin 150 metriä koilliseen tilan nykyisestä edelleen nuorkarjan käyttöön jäävästä navettarakennuksesta. Hakalantien pohjoispuolelle, rakennettavan ja nykyisen eläinsuojan väliin sijoittuvat katetut siilot sekä kalustovaja. Etäisyys suunnitellusta eläinsuojarakennuksesta Pyhäjokeen on noin 140 metriä ja nykyisestä navettarakennuksesta noin 30 metriä. Pyhäjoen varressa on nauhamaista asutusta ja peltoja. Karttatarkastelun perusteella lähimmät naapurin asuinrakennukset sijoittuvat noin 110 luoteeseen ja noin 120 metriä etelään suunnitellusta pihattorakennuksesta.

Kiinteästi katettu lietesäiliö on suunniteltu eläinsuojarakennuksen pohjoispuolelle. Etäisyys säiliöstä lähimpiin naapureiden asuinrakennuksiin on noin 140 metriä. Etäisyys nykyisestä edelleen käyttöön jäävästä kiinteästi katetusta lietesäiliöstä lähimpään naapurin asuinrakennukseen on noin 50 metriä.

Suojelukohteet ja pohjavesialueet sekä vesistöalue

Tuotantorakennukset, lannanvarastointisäiliöt tai lannanlevityspellot eivät sijaitse pohjavesialueella tai suojelualueilla. Toimintoja ei sijaitse havaituilla tulva-alueilla.

Tuotantorakennus, sen lannanvarastointisäiliöt ja osa lannanlevityspelloista sijaitsevat Veneojanperän (54.033) vesistöalueella. Lannanlevityspelloja sijaitsee myös Haudanjoen (54.045), Juurusojan (54.084) ja Luonuanojan (54.037) vesistöalueilla. Vesistöalueet laskevat Pyhäjoen ylä- ja keskiosan alueille.

Arvio toiminnan eri vaikutuksista ympäristöön

Hakemuksen mukaan toiminta noin kaksinkertaistuu ja uuden tuotantorakennuksen sijainti naapureihin nähden loittonee. Toiminnasta mahdollisesti aiheutuva pölyn ja melun lisääntyminen sekä mahdolliset hajuhaitat eivät oleellisesti vaikuta ympäristöön. Nykyiseen toimintaan verrattuna talouskeskuksesta tuleva liikenne vähenee, koska nykyisin muun muassa rehu säilytetään talouskeskuksen ohi kulkevan paikallistien (Hakalantie) takana. Rehuvarastojen sijainti aiheuttaa nykyisin päivittäistä liikkumistarvetta. Uuden navetan rakentamisen jälkeen massojen siirtely pienenee huomattavasti. Uuden navetan lietesäiliöön rakennetaan myös kate, joka vaikuttaa hajuhaittoihinkin. Mahdollisia hajuhaittoja syntyy lietettä sekoitettaessa ja levitettäessä.

Arvio toimintaan liittyvistä riskeistä

Hakemuksen mukaan merkittävimmät riskit uuden navetan sisäänajossa ovat yrittäjien ja eläinten terveys. Vahingot ja onnettomuudet ovat myös riskeinä merkittäviä. Vahinkojen ja onnettomuuksien varalle tilalla ollaan laatimassa pelastussuunnitelmaa.

Arvio parhaan käyttökelpoisen tekniikan käytöstä

Hakemuksen mukaan liete levitetään tällä hetkellä letkulevittimellä, joka tilalla on olemassa. Lannanlevityksen yhteydessä hajuhaittaa pyritään pienentämään käyttämällä letkulevitintä tai multaavaa vaunua. Tulevaisuudessa ratkaisumahdollisuutena on kiinnostuttu lietteen separoinnista. Lietelantalat vanhan navetan yhteydessä ovat katettuja. Uuden navetan yhteyteen tuleva lietelantala katetaan. Kattamisella pyritään vähentämään lietteen aiheuttamaan hajuhaittaa.

HAKEMUKSEN KÄSITTELY

Hakemuksen täydentäminen

Hakemusta on täydennetty 14.9.2012 muun muassa toiminnan yleiskuvauksella, tiedoilla laidunnuksesta, kemikaalien kulutuksesta ja varastoinnista, arviolla toiminnan vaikutuksista ympäristöön ja toimintaan liittyvistä riskeistä sekä tiedoilla liikenteestä ja liikennejärjestelyistä. Täydennyksessä on lisäksi esitetty sijaintikartta sekä kartat lannanlevityspelloista.

Hakemusta on täydennetty 22.11.2012 asemapiirroksella sekä eläinsuojan pohjapiirroksella sekä lantalan ja lietesäiliön pohja- ja leikkauspiirroksilla.

Hakemusta on täydennetty 5.3.2013 olemassa olevassa eläinsuojassa laajennuksen jälkeen pidettävien eläinten määrällä ja kyseisen eläinsuojan pohjapiirroksella sekä tiedoilla lannanlevitysmenetelmästä ja hajuhaittojen vähentämisestä lannanlevityksessä ja kartalla laiduntamiseen käytettävistä alueista.

Hakemusta on täydennetty 23.4.2013 eläinsuojissa laajennuksen jälkeen pidettävällä eläinmäärällä.

Puhelinkeskustelussa 30.8.2013 hakija on ilmoittanut, että asemapiirroksessa esitetyn lantalaskelman mukaisesti 22 alle kuuden kuukauden ikäistä vasikkaa on kuivikepohjalla. Muiden eläinten lanta käsitellään lietelantamenetelmällä.

Hakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksen vireilläolosta on tiedotettu kuuluttamalla Kärsämäen kunnan ja Pohjois-Suomen aluehallintoviraston virallisilla ilmoitustauluilla 10.5.–10.6.2013. Hakemusasiakirjat ovat kuulutusaikana olleet saatavilla Kärsämäen kunnassa ja Pohjois-Suomen aluehallintovirastossa. Kuulutuksen julkaisemisesta on erikseen tiedotettu asianosaisille. Hakemuksesta on pyydetty lausunnot Kärsämäen kunnalta, Kärsämäen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta ja Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY-keskus).

Lausunnot

1. Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Olemassa oleva eläinsuoja on merkitty ympäristönsuojelun tietojärjestelmään 11.10.2001. Tuotantorakennukset, lannanvarastointisäiliöt tai lan-

nanlevityspellot eivät sijaitse pohjavesialueella tai suojelualueilla. Toimintoja ei sijaitse havaituilla tulva-alueilla.

Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavassa (vahvistettu 17.2.2005) on toiminnan sijaintialueelle osoitettu mk-5-merkintä. Merkintä mk tarkoittaa maaseudun kehittämisen kohdealuetta. Merkinnällä osoitetaan ylikunnallisia maaseutuasutuksen alueita, joilla kehitetään erityisesti maatalouteen ja muihin maaseutuelinkeinoihin, luonnon- ja kulttuuriympäristöön sekä maisemaan tukeutuvaa asumista, elinkeinotoimintaa ja virkistyskäyttöä. Lisämerkintä mk-5 tarkoittaa Pyhäjokilaakson aluetta, jossa yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota luonnon ja ympäristön kestäväan käyttöön, maiseman hoitoon sekä joen vedenlaadun parantamiseen erityisesti lohikannan elvytysohjelman tavoitteiden mukaisesti. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee määritellä tulvan aiheuttamat rajoitukset rakentamiselle. Lisäksi Pyhäjoki on osoitettu av-merkinnällä, jolla osoitetaan lohikannan elvytysohjelmaan sisältyvien jokien pääuomat ja uhanalaisen eliölajiston kannalta erityisen arvokkaita virtavesistöjä.

Kärsämäen keskustan yleiskaavaehdotuksessa 24.10.2012 todetaan, että olemassa oleva eläinsuojan sijaitsee A-merkinnällä osoitetulla asuntoalueella ja uusi eläinsuoja sijaitsee MT-merkinnällä osoitetulla maatalouskäyttöön varatulla alueella.

Tuotantorakennus, sen lannanvarastointisäiliöt ja osa lannanlevityspelloista sijaitsevat Veneojanperän (54.033) vesistöalueella. Lannanlevityspelloja sijaitsee myös Haudanjoen (54.045), Juurusojan (54.084) ja Luonuanjoen (54.037) vesistöalueilla. Vesistöalueet laskevat Pyhäjoen ylä- ja keskiosan alueille.

Oulujoen-lijoen vesienhoitosuunnitelman toimenpideohjelmassa (Oulujoen-lijoen vesienhoitoalueen toimenpideohjelma 2010–2015: Osa 2) todetaan, että Pyhäjoen yläosa on ekologisesti huonossa tilassa ja keskiosa on ekologisesti tyydyttävässä tilassa. Vesistön tilan parantamiseksi tarvitaan alueilla maatalouden nykykäytännön mukaisten kuormitusta vähentävien toimenpiteiden lisäksi lisätoimenpiteitä.

Oulujoen-lijoen vesienhoitoalueelle soveltuvat keskeiset maataloutta koskevat lisätoimenpiteet Pyhäjoen vesistöalueella ovat (Oulujoen-lijoen vesienhoitoalueen toimenpideohjelma 2010–2015: Osa 2):

- toteutetaan laajamittaisesti lisätoimenpiteitä, jotka optimoivat peltojen lannoitusta ja vähentävät korkeita peltomaan fosforipitoisuuksia ja ravinnetaseita
- toteutetaan toimenpiteitä lannan ravinteiden huuhtoutumisriskien pienentämiseksi

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus toteaa, että toimintaa koskevissa lupamääräyksissä tulisi soveltuvin osin huomioida vesienhoitoalueelle kohdistuvat tavoitteet. Maatalouden vesienhoidon tehostamiseksi luvanhakijan tulee seurata lannan käsittelyyn ja levittämiseen liittyviä tekniikkojen kehittymistä. Myös lantavarastoihin ja lannankäsittelyjärjestelmiin liittyvää uutta käyttökelpoista tekniikkaa on otettava soveltuvin osin käyttöön jatkossa, mikäli se vähentää ympäristön pilaantumisen vaaraa. Lietelantaa, virtsaa tai muita jätevesiä ei saa levittää pohjavesialueelle.

Hakemuksen mukaan tässä vaiheessa ei ole suunnitteilla jaloittelutarhaa. ELY-keskuksen mielestä on lupamääräyksiin tästä huolimatta syytä asettaa määräykset suunnitelman hyväksyttämistä valvontaviranomaisella, mikäli myöhemmässä vaiheessa jaloittelutarha haluttaisiin toteuttaa.

2. Kärämäen kunnanhallitus

Kunnanhallitus puoltaa eläinsuojan rakentamista hakemuksessa esitettyjen suunnitelmien mukaisesti toteutettuna.

3. Kärämäen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Lausunnossa todetaan, että ympäristötarkastaja on tutustunut eläinsuojan toimintaa koskeviin hakemusasiakirjoihin, eikä niistä ole huomautettavaa.

Hakijan vastine

Hakija toteavat vastineessaan, että jaloittelutarhaa ei ole tarkoitus rakentaa navetan rakentamisen yhteydessä.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Ympäristöluparatkaisu

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto myöntää ympäristöluvan Ari ja Tarja Mäenpään eläinsuojien toiminnalle Kärämäen kunnan Kärämäenkylään tilalle Suvanto Rn:o 317-402-2-19 hakemukseen liitetyn suunnitelman mukaisesti siten kuin lupamääräyksistä ilmenee.

Lupamääräykset

Eläinsuojat

1. Uusi eläinsuoja ja lannanvarastointisäiliö on sijoitettava hakemuksessa esitettyjen piirustusten mukaisesti; asemapiirros 15.11.2012 (robottinavetta), pohjapiirros 15.11.2012 (robottinavetta) ja pohja- ja leikkauspiirros (lietesäiliö) 15.11.2012.

2. Eläinsuojiin saa sijoittaa enintään 83 lypsylehmää, 37 hiehoa ja 42 alle kuuden kuukauden ikäistä vasikkaa (663,6 eläinyksikköä). Eläinmääriä voidaan muuttaa edellyttäen, että lannantuotto ei ylitä edellä mainittujen eläinmäärien yhteistä lannantuottoa.

Lannan ja jätevesien varastointi ja käsittely

3. Eläinsuojassa muodostuva lanta ja toiminnassa muodostuvat pesuvedet sekä säilörehun puristeneet tulee varastoida vesitiiviiksi rakennetuissa varastoissa. Eläinsuojan pohjarakenteiden ja lannanvarastointitilojen tulee olla vesitiiviitä ja täyttää rakenteeltaan maa- ja metsätalousministeriön rakentamismääräysten ja -ohjeiden vaatimukset (MMM-RMO C4).

Lietelannan, sadevesien, eläinsuojan pesuvesien ja säilörehun puristeneen 12 kuukauden varastotilaa tulee olla käytettävissä vähintään 3 177 m³. Kuivikelannan varastointitilavuutta on oltava vähintään 88 m³.

Eläinsuojan ja lannanvarastointitilojen rakenteiden ja käytön tulee estää lannan tai niistä johtuvien valumavesien joutuminen pinta- tai pohjavesiin.

Eläinsuojan katoilta kertyvät sade- ja sulamisvedet tulee johtaa lannan varasto- ja käsittelytilojen ulkopuolelle.

Toiminnanharjoittajan tulee tarkkailla lannanvarastointitilojen kuntoa ja viivytykseltä korjata mahdolliset niissä havaitut puutteet ja vauriot. Lanta-varastot on tyhjennettävä ja tarkastettava perusteellisesti vuosittain.

Säilörehun puristeneste on otettava talteen ja käytettävä lannoitteena. Pyöröpaalit on avattava tiiviillä alustalla. Pyöröpaaleja ei saa varastoida vesistöjen ja valtaojien varsilla.

4. Eläinsuojan sosiaalityötilojen wc-vedet tulee johtaa yleiseen jätevesiviemäriin tai umpisäiliöön ja toimitettava jätevedenpuhdistamolle tai jätevedet on käsiteltävä siten, että ympäristöön johtuvaa kuormitus vähenee orgaanisen aineksen (BHK7) osalta vähintään 80 %, kokonaisfosforin osalta vähintään 70 % ja kokonaistypen osalta vähintään 30 %.

Käymälävesiä ja saostuskaivolietetteitä ei saa levittää peltoon ilman asianmukaista käsittelyä.

Hajuhaittojen torjunta

5. Eläinsuojien yhteydessä olevat lietesäiliöt on katettava kiinteillä katteilla. Kaikki lietesäiliöt on täytettävä alakautta.

Lannan ja jätevesien hyödyntäminen

6. Lanta on ensisijaisesti hyödynnettävä lannoitteena pellolla. Lantaa voidaan tämän lisäksi toimittaa myös käsiteltäväksi ympäristöluvan omaavalle vastaanottajalle, jos ennen lannan luovutusta esitetään ELY-keskukselle lannan luovutussopimus.

Tilalla on oltava jatkuvasti käytettävissä lannan levitykseen luvan mukaisella eläinmäärällä vähintään 78 hehtaaria peltoa.

Luvan saajan hallussa olevista lannanlevityspeltoaloista on oltava ajantasaiset vuokra- ym. sopimukset ja ne on tarvittaessa esitettävä valvontaviranomaiselle.

Lannan peltolevityksessä tulee noudattaa maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamista koskevan valtioneuvoston asetuksen (931/2000) määräyksiä, ellei lupamääräyksissä jäljempänä muuta vaadita. Lisäksi lannan levitysmäärissä on otettava huomioon maaperän viljavuustutkimukset, lannan typpi- ja fosforipitoisuudet sekä kasvien ravinnetarve.

7. Lannan kuormaus ja kuljetus tulee hoitaa tarkoitukseen suunniteltua tiivistä kalustoa käyttäen siten, ettei lietettä tai lantaa pääse ympäristöön, kuljetustelleille, ojiin, vesistöön tai pohjaveteen ja, ettei siitä aiheudu kohtuutonta haittaa tien varrella asuville asukkaille ja muille tien käyttäjille. Mikäli kuljetustelleille pääsee valumaan lietettä tai lantaa, tulee likaantuneet alueet puhdistaa välittömästi. Lannan levitys tulee hoitaa siten, ettei naapureille ja lannan levitysalojen läheisyydessä asuville asukkaille aiheudu kohtuutonta hajuhaittaa.

Muualle kuin kasvustoon levitetty lanta tulee mullata mahdollisimman pian, viimeistään vuorokauden kuluessa levityksestä.

8. Lannan pintalevitys on kielletty pellolla, jonka keskimääräinen kaltevuus ylittää 10 %. Lantaa ei saa levittää routaiseen, lumipeitteiseen tai veden kyllästämään maahan. Lannanlevitys on kielletty 15.10.–15.4. välisenä aikana. Lantaa voidaan kuitenkin levittää syksyllä enintään 15.11. asti ja aloittaa keväällä aikaisintaan 1.4., jos maa on sula ja kuiva, jolloin huuhtoutumista vesistöön ei tapahdu eikä pohjamaan tiivistymisvaaraa ole. Lantaa ei saa levittää nurmikasvuston pintaan 15.9. jälkeen. Lannan käyttö on kielletty kymmentä metriä lähempänä vesistöä. Suojavyöhykealueita ei lasketa edellä mainittuun levitysalaan mukaan. Lannan pintalevitys on kielletty pelloilla, jonka keskimääräinen kaltevuus ylittää 10 %.

Ravinteiden ja lannoitteen huuhtoutumisen estämiseksi tulee viljellä ensisijaisesti peltoja, joilla ei ole tulvan uhkaa. Viljeltäessä tulvanalaisia peltoja tulee tulvan mahdollisuus ottaa huomioon. Lanta tulee levittää pelloille vasta tulvan jälkeen. Pelloja ei tule kyntää syksyllä vaan vasta keväällä tulvan jälkeen.

Toiminnanharjoittajan tulee huolehtia siitä, että lannan vastaanottajat ja lannan kuljetuksesta vastaavat tahot ovat tietoisia tämän päätöksen lannan käsittelyä ja levittämistä koskevista määräyksistä.

Luokitelluilla pohjavesialueilla sijaitseville pelloille ei saa levittää lietelantaa, virtsaa, jätevesiä, puristenestettä tai muutakaan nestemäistä orgaanista lannoitetta, ellei toiminnanharjoittaja maaperätutkimusten tai vastaavien luotettavien selvitysten perusteella osoita, ettei siitä aiheudu pohjavesien pilaantumisvaaraa. Kuivalannan levitys on sallittu pohjavesialueen ulkorajan sekä pohjavesialueen varsinaisen muodostumisalueen väliselle vyöhykkeelle, kun levitys tapahtuu keväällä ja lanta mullataan välittömästi levityksen jälkeen. Talousvesikaivojen ympärille tulee jättää vähintään 30 metriä leveää, lietteellä, lannalla ja virtsalla käsittelemätön vyöhyke. Kasvinsuojeluaineita käytettäessä tulee varmistaa, että tuotteet soveltuvat pohjavesialueella viljelyyn.

Jaloittelualue ja laiduntaminen

9. Mikäli eläinsuojan yhteyteen tullaan perustamaan jaloittelutarha, tulee se varustaa reunoilla ja jätevesien keräyskaivolla. Suunnitelma jaloittelutarhan rakenteista ja jätevesien käsittelystä tulee toimittaa Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen hyväksyttäväksi vähintään kolme kuukautta ennen hankkeen toteuttamista.

Laiduntavan karjan määrä tulee sopeuttaa laidunalueen pinta-alaan, jottei ylitetä alueen maaperän ja kasvillisuuden kestävyyttä. Eläinsuojasta laidunalueelle johtavien kulkuteiden tulee olla kovapohjaisia ja niille kertyvä lanta tulee poistaa säännöllisesti. Laidunalueet tulee pitää hyvässä kunnossa ja laidunpaine tulee pitää kohtuullisena eroosion välttämiseksi. Laiduneläinten väliaikaiset juotto- ja ruokintapaikat tulee olla järjestetty siten, etteivät ne aiheuta epäsiisteyttä eivätkä haju- ja terveyshaittaa. Eläimiä ei saa laiduntaa alle 50 metrin etäisyydellä talousvesikaivoista. Laiduntavien eläinten pääsy vesistöön tulee estää.

Jätteet ja varastointi

10. Toimintaa on harjoitettava siten, että jätettä syntyy mahdollisimman vähän. Toiminnassa syntyvien jätteiden ja käytettävien kemikaalien varastointi on järjestettävä siten, ettei varastoinnista aiheudu epäsiisteyttä, haju-

tai terveyshaittaa tai maaperän tai pohjaveden pilaantumisvaaraa tai muuta haittaa ympäristölle.

Kemikaalit ja vaaralliset jätteet on säilytettävä tarkoitukseen soveltuvassa varastopaikassa ehjissä, suljetuissa ja merkityissä astioissa tiiviillä alustalla, jossa on reunallinen suojarakenne. Kemikaalien pääsy viemäriin tulee estää.

11. Polttoainesäiliöiden tulee olla tyyppihyväksytyjä polttoaineen varastointiin. Polttoneste- ja öljysäiliöiden alustan sekä tankkauspaikan alustan tulee olla tiiviitä. Polttoainesäiliöt tulee sijoittaa katokselliseen suojaaltaaseen sekä varustaa ylitäytön estävällä järjestelmällä ja laponestolaitteilla. Suoja-allasta ja katosta ei tarvita, mikäli säiliö on vuodonilmaisulla varustettu kaksivaippainen säiliö. Säiliöiden sijoittelussa on huomioitava riittävät suojaetäisyydet vesistöihin ja ojiin. Tankkauspaikan läheisyydessä on oltava imeytysainetta polttoainevuotojen varalle. Tankkauspaikka on tehtävä määräyksen mukaiseksi vuoden 2014 loppuun mennessä.

12. Jätehuolto on hoidettava Kärämäen kunnan alueella voimassa olevien jätehuoltomääräysten mukaisesti. Vaaralliset jätteet, kuten esimerkiksi loisteputket, akut, jäteöljyt, öljynsuodattimet ja käyttökelvottomat torjunta-aineet, on toimitettava vaarallisten jätteiden vastaanottopisteeseen, jolla on lupa vastaanottaa kyseisiä jätteitä. Hyötyjätteet, kuten esimerkiksi muovi, paperi, pahvi, metalli, lasi on kerättävä erilleen ja toimitettava ensisijaisesti hyötykäyttöön. Jätteet on toimitettava hyödynnettäväksi tai käsiteltäväksi toimijalle, jolla on lupa vastaanottaa kyseistä jätettä. Jätteitä ei saa polttaa omatoimisesti.

Pilaantunut rehu on varastoitava tiivispohjaisella alustalla. Rehu on hyödynnettävä lannoitteena pellolla.

13. Kuolleet eläimet on viipymättä toimitettava käsiteltäväksi asianmukaisen luvan saaneeseen käsittelylaitokseen tai käsiteltävä muulla kunnan eläinlääkärin hyväksymällä tavalla. Kuolleiden eläinten varastointia tulee välttää. Mikäli ruhoja varastoidaan tilalla pidempiaikaisesti, tulee varastointin tapahtua jäähdytetyssä varastotilassa tai erillisessä kylmäsäilytyskontissa. Lyhytaikainen varastointi tulee hoitaa tiiviillä alustalla ja peitettyinä.

Tarkkailu, kirjanpito ja raportointi

14. Toiminnanharjoittajan on pidettävä kirjaa eläinsuojan toiminnasta. Vuosiyhteenveto kirjanpidosta tulee toimittaa vuosittain helmikuun loppuun mennessä ELY-keskukselle.

Vuosiyhteenvedon tulee sisältää ainakin seuraavat asiat:

- tiedot eläinmääristä
- tiedot toteutuneista lantamääristä
- tiedot lannan vastaanottosopimuksista ja levitysaloista
- tiedot toiminnassa syntyvistä jätteistä sekä niiden käsittelytavat ja toimituspaikat
- tiedot kuolleiden eläinten määristä, toimituspaikoista ja -ajoista sekä käsittelytavoista
- tiedot laitoksen toiminnassa tapahtuneista häiriötilanteista tai muista poikkeuksellisista tilanteista

Liete- ja kuivalannasta tulee tehdä lanta-analyysi kokonaistypen, liukoisen typen ja liukoisen fosforin määrittämiseksi vähintään viiden vuoden välein. Analyysitulokset tulee liittää eläinsuojan toiminnasta pidettävään kirjanpitoon.

Muut määräykset

15. Ympäristönsuojelutoimia on ylläpidettävä ja edistettävä niin, ettei toiminnasta aiheutuva melu, päästöt ilmaan, maaperään, vesiin, viemäriin tai muu syy aiheuta joko vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Toiminnasta ei saa aiheutua ympäristön roskaantumista, maisemahaittaa eikä yleistä viihtyisyyden alenemista.

16. Häiriötilanteissa ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa, joissa on aiheutunut tai uhkaa aiheutua määrältään tai laadultaan tavanomaisesta poikkeavia päästöjä ilmaan, vesistöön tai maaperään, on välittömästi ryhdyttävä asianmukaisiin toimenpiteisiin tällaisten päästöjen estämiseksi, päästöistä aiheutuvien vahinkojen torjumiseksi ja tapahtuman toistumisen estämiseksi. Kyseisistä tilanteista on ilmoitettava välittömästi Kärämäen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle.

17. Toiminnanharjoittajan on oltava riittävästi selvillä toimialaansa liittyvän ympäristön kannalta parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymisestä ja varauduttava sen käyttöönottoon.

18. Uuden eläinsuojan valmistumisesta on ilmoitettava Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle viimeistään kuukausi ennen sen käyttöönottoa. Tuotannon lisäämisestä, muuttamisesta tai lopettamisesta on ilmoitettava Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle viimeistään kaksi kuukautta ennen toimenpiteisiin ryhtymistä.

RATKAISUN PERUSTELUT

Luvan myöntämisen edellytykset

Aluehallintovirasto katsoo, että eläinsuojan toiminta tämän lupapäätöksen mukaisesti toteutettuna täyttää laissa säädetyt ympäristöluvan myöntämisen edellytykset.

Ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta annettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa terveyshaittaa, merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityistä luonnonolosuhteiden huonontumista tai vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella tai eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasisitusta.

Toiminta sijoittuu perinteiselle maatalousalueelle, jolla karjatalouden harjoittaminen voidaan katsoa tavanomaiseksi toiminnaksi. Toiminta laajenee nykyisestä 315,2 eläinyksiköstä 663,6 eläinyksikköön. Pienten ja keskiuurten eläinsuojien laajennusten tulisi ympäristöministeriön kotieläintalouden ympäristönsuojeluohjeen suosituksen mukaan sijaita vähintään 100 metrin etäisyydellä lähimmästä häiriintyvistä kohteesta. Suunniteltu

uusi pihattorakennus 83 lypsylehmälle ja 22 alle kuuden kuukauden ikäiselle vasikalle sijoittuu noin 110 metrin päähän lähimmästä naapurin asuinrakennuksesta, joka on suunnitellun pihattorakennuksen luoteispuolella. Etäisyys nykyisestä nuorkarjan käyttöön jäävästä lähimpään eläinsuojasta naapurin asuinrakennukseen on noin 45 metriä. Toiminnan laajentaminen suuntautuu poispäin lähimmästä naapurin asuinrakennuksesta. Uusien lantaloiden tulisi sijaita vähintään 100 metrin etäisyydellä lähimmästä häiriintyvistä kohteesta. Etäisyys uuden eläinsuojan yhteyteen suunnitellusta lietesäiliöstä lähimpään naapurin asuinrakennuksiin on noin 140 metriä. Suositukset täyttyvät sekä eläinsuojan että lietesäilön osalta. Rakennettava lietesäiliö tullaan kattamaan kiinteällä katteella, mikä vähentää lietteen varastoinnista aiheutuvaa hajuhaittaa. Myös nykyisen eläinsuojan yhteydessä oleva lietesäiliö on kiinteästi katettu.

Aluehallintovirasto katsoo, että eläinsuojatoiminta hakemuksessa esitetyllä paikalla haetussa laajuudessa annettuja lupamääräyksiä noudattaen täyttää luvan myöntämisen edellytykset. Toiminta ei sijoitu kaavamääräysten vastaisesti.

Eläinsuojan toiminnassa hajua aiheutuu muun muassa lannan varastoinnista, käsittelystä ja levityksestä. Lupapäätöksessä on annettu lannanlevitystä ja varastointia koskevat lupamääräykset ja selvitetty, että toiminnanharjoittajalla on käytettävissä riittävä peltoala lannanlevitykseen. Hakemuksen mukaan lanta levitetään letkulevittimellä tai multaavalla vaunulla.

Oulujoen–Iijoen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman mukaan Pyhäjoen yläosa on ekologisesti huonossa tilassa ja keskiosa on ekologisesti tyydyttävässä tilassa. Vesistön tilan parantamiseksi tarvitaan maatalouden kuormituksen vähentämistoimenpiteitä. Maatalouden osalta keskeisiä ovat lisätoimenpiteet, joilla vähennetään ravinne- ja kiintoainekuormitusta. Vesistökuormituksen vähentämiseksi on annettu määräykset muun muassa suojavyöhykkeiden leveydestä, jotka on huomioitava lannan levityksessä vesistöjen läheisyydessä ja eläinsuojan pohjarakenteiden ja lannanvarastointitilojen tiiveydestä.

Lupamääräysten perustelut

Luvan määräysten tavoitteena on ehkäistä haitalliset ympäristövaikutukset ennakolta tai rajoittaa ne mahdollisimman vähäisiksi. Lupamääräyksellä varmistetaan eläinsuojan ja lannanvarastointisäiliön sijoittaminen hakemuksessa esitettyihin paikkoihin. Aluehallintovirasto toteaa, että hakemuksessa esitetyn asemapiirroksen nimiöön on virheellisesti kirjoitettu pohjapiirros ja mittakaavaksi on merkitty 1:100, vaikka piirros on mittakaavassa 1:500. (lupamääräys 1)

Toimintaa tulee harjoittaa lupapäätöksen perusteena olevien nautaeläinten eläinmäärien puitteissa. Lupa on myönnetty hakemukseen liitetyissä pohjapiirustuksissa esitettyjen eläinpaikkojen perusteella. (lupamääräys 2)

Lannan varastointitilojen mitoitus perustuu valtioneuvoston asetukseen maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamisesta (931/2000). Päätöksen 4 §:n mukaan lietelannan varastotilojen tulee olla niin suuria, jotta niihin voidaan varastoida 12 kuukauden aikana kertynyt lanta ja virtsa sekä muut säiliöihin johdettavat vedet.

Tilalla tulee olemaan varastointitilavuutta lietesäiliöissä yhteensä 3 896 m³. Tilavuutta tarvitaan lietelannan, kuivalantalaan kertyvien sadevesien,

eläinsuojan pesuvesien ja puristenesteen varastointia varten yhteensä 3 177 m³. Lietesäiliöt on katettu kiinteillä katteilla, joten niihin ei kerry sadevesiä. Kuivikelannan varastointitilavuutta tarvitaan uudessa eläinsuojassa vasikoiden (22 kpl) kuivikepohjilla muodostuvan lannan varastointiin yhteensä 88 m³ vuodessa. Rakennettavan kuivalantalan varastointitilavuus on 96 m³. Kuivikelannan varastointitilavuutta on pehkupohjilla asemapiirroksessa olevan lantavarastolaskelman mukaan 14 m³. Avolantalan (pinta-ala 24 m²) sade- ja sulamisvesien varastointitilavuutta tarvitaan 2,4 m³. Vesien määräksi on arvioitu lantalan pinta-ala x 0,1 m.

Varastointitilojen tulee olla vesitiiviitä pinta- tai pohjavesien pilaantumisen ehkäisemiseksi. Säilörehun puristenesteen pääsy ympäristöön tulee estää pohja- ja pintavesien suojelemiseksi.

Tarkkailemalla säännöllisesti lannanvarastointi- ja johtamisrakenteita ja tyhjentämällä säiliöt vuosittain voidaan varmistua niiden tiiveydestä ja ryhtyä välittömästi toimenpiteisiin mahdollisten vuotojen ilmaannuttua. Lantavarastojen vuosittaisella tyhjentämisellä varmistetaan hyötytilavuuden säilyminen suunnitelmien mukaisena. (lupamääräys 3)

Eläinsuojien yhteydessä olevien sosiaalitilojen wc-vesiä ei saa johtaa käsittelemättöminä maahan, ojaan tai muuhun uomaan vesien pilaantumisvaaran vuoksi. Valtioneuvoston asetuksessa (209/2011) talousjätevesien käsittelystä vesihuoltolaitosten ulkopuolisilla alueilla määritetään vaadittavat puhdistustehot. Ympäristönsuojelulain 4 §:n 1 momentin ensimmäinen kohdan mukaan haitalliset ympäristövaikutukset tulee ehkäistä ennakolta. Ympäristönsuojelulain 7 §:n mukaan maaperää ei saa pilata ja 8 §:n mukaan pohjaveden pilaaminen on kielletty. (lupamääräys 4)

Lähialueelle leviävää hajua voidaan vähentää kattamalla eläinsuojien yhteydessä olevat lietesäiliöt kiinteillä katteilla ja täyttämällä säiliöt altapäin. Eläinsuojan yhteydessä olevat säiliöt ovat jo aiemmin olleet katettuja ja hakemuksessa on esitetty, että myös uusi säiliö tullaan kattamaan kiinteällä katteella. (lupamääräys 5)

Lannan levitystä varten on oltava riittävästi peltoalaa ylilannoituksen ja siitä aiheutuvan huuhtoutumisriskin välttämiseksi. Peltopinta-alavaatimus perustuu karjanlannan keskimääräiseen fosforisisältöön ja siitä saatavan fosforilannoituksen tasoon sekä ympäristöministeriön kotieläintalouden ympäristönsuojelusta 29.6.2009 antamaan ohjeeseen. Lannanlevitysalaa tulee olla vähintään yksi peltohehtaari 1,3 lypsylehmää, 3,5 hiehoa ja 11 alle kuuden kuukauden ikäistä vasikkaa kohden. Lannan levityksessä tulee lisäksi ottaa huomioon valtioneuvoston asetuksen (931/2000) kasvilajikohtaiset enimmäislannoitusmäärät. (lupamääräys 6)

Lannan kuormausta, kuljetusta ja levitystä koskevat määräykset ovat tarpeen maaperän sekä pinta- ja pohjavesien pilaantumisriskin sekä ympäristön yleiselle viihtyisyydelle ja ihmisten terveydelle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi. (lupamääräys 7)

Lanta tulee levittää sulaan, lumettomaan maahan suorien ravinnehuuhtoumien ehkäisemiseksi. Viljavuusanalyysiin, lannan ravinnesisältöön ja kasvin todelliseen ravinnetarpeeseen perustuvat levitysmäärät vähentävät ylilannoitusriskiä ja sen myötä ylimääräisten huuhtoutumiselle alttiiden ravinteiden määrää maassa. Muokkaamalla maa mahdollisimman pian, viimeistään vuorokauden kuluessa lannan levityksestä tai levittämällä lanta kasvustoon vähennetään ilmakehään aiheutuvaa typpikuormitusta ja naapureille lannan levityksestä aiheutuvaa hajuhaittaa. Viljeltäessä tulvanalai-

sia peltoja tulee ravinteiden ja lannan huuhtoutuminen vesistöön estää. Jättämällä vesistöjen ja valtaojien varsille lannoittamattomat vyöhykkeet estetään ravinteiden ja bakteerien pääsy vesistöön.

Lietelantaa tai muita nestemäisiä orgaanisia lannoitteita ei saa käyttää lannoitteena luokitelluilla pohjavesialueilla pohjavesien pilaantumisriskin ehkäisemiseksi, ilman riittäviä selvityksiä siitä, ettei lietelannan ym. levittäminen pilaa pohjavettä. Pohjavesialueella tarkoitetaan pohjavesialueiden muodostumisalueita ja niiden suojavyöhykkeitä. (lupamääräys 8)

Jaloittelualueen tulee olla rakenteeltaan asianmukaisesti toteutettu siten, että pohjavesien pilaantumisvaaraa ei synny ja päästöt pintavesiin voidaan ehkäistä. Jaloittelualueen asianmukaisen toteutuksen varmistamiseksi suunnitelma tulee toimittaa valvontaviranomaisen hyväksyttäväksi.

Laitumille johtavien kulkuteiden puhdistaminen on tarpeen niiden liettymisen estämiseksi ja vesiensuojelun toteuttamiseksi. Maa- ja metsätalousministeriön rakentamismääräysohje MMM-RMO C4 edellyttää, että suunnittelussa otetaan huomioon rakennuksesta laitumelle johtavien kulkuteiden puhdistettavuus. Määräys vesistöön rajoittuvien peltolohkojen laidunnuksesta ja laiduntamisen välttämiseksi talousvesikaivojen ympärillä on annettu pinta- ja pohjavesien suojelemiseksi. Laidunalueiden hoito on tarpeen pintavesiin kohdistuvan kuormituksen estämiseksi. Rajoittamalla eläinten pääsyä laitumelta veteen, vähennetään suoraa ravinnekuormitusta vesistöön. (lupamääräys 9)

Määräykset on annettu jätteiden vähentämiseksi ja roskaantumisen ja öljyvahinkojen estämiseksi. Jätteen haltijan on jätelain 12 §:n mukaan oltava selvillä jätteen alkuperästä, määrästä, lajista, laadusta ja muista jätehuollon järjestämiselle merkityksellisistä jätteen ominaisuuksista sekä jätteen ja jätehuollon ympäristö- ja terveysvaikutuksista ja tarvittaessa annettava näitä koskevat tiedot muille jätehuollon toimijoille. Haitallisten aineiden maaperään, vesiin ja viemäriin pääsyn estämiseksi sekä maaperän pilaantumisen estämiseksi on tarpeen antaa määräys jätteiden, kemikaalien ja polttoaineen varastoinnista. Hakemuksen mukaan kemikaalit varastoidaan viemäroidyssä tilassa. (lupamääräykset 10 ja 11)

Jätelain 8 §:n mukaan kaikessa toiminnassa on mahdollisuuksien mukaan noudatettava seuraavaa etusijajärjestystä: Ensisijaisesti on vähennettävä syntyvän jätteen määrää ja haitallisuutta. Jos jätettä kuitenkin syntyy, jätteen haltijan on ensisijaisesti valmistettava jäte uudelleenkäyttöä varten tai toissijaisesti kierrätettävä se. Jos kierrätys ei ole mahdollista, jätteen haltijan on hyödynnettävä jäte muulla tavoin, mukaan lukien hyödyntäminen energiana. Jos hyödyntäminen ei ole mahdollista, jäte on loppukäsiteltävä. Toimittamalla vaaralliset jätteet asianmukaiseen käsittelyyn, voidaan vähentää niiden aiheuttamia riskejä terveyteen ja ympäristöön. (lupamääräys 12)

Tilalla kuolleiden eläinten asianmukaisella hävittämisellä varmistetaan ympäristöhygienian yleisten vaatimusten täyttyminen sekä ehkäistään mahdollisten eläintautien leviäminen tilan ulkopuolelle. Eläinperäinen jäte on käsiteltävä EY:n eläinperäisiä sivutuotteita koskevan asetuksen mukaisesti laitoksessa, jolla on lupa vastaanottaa ja käsitellä eloperäisiä jätteitä. (lupamääräys 13)

Toiminnanharjoittajan kirjanpito- ja raportointivelvoite eläinsuojan toiminnan osalta on annettu viranomaisen tiedonsaannin turvaamiseksi ja valvonnan järjestämiseksi. Toiminnasta saamiensa tietojen perusteella viran-

omainen voi seurata toiminnan lainmukaisuutta ja luvassa annettujen määräysten noudattamista. Lannan vastaanottosopimuksilla ja levitysalojen raportoinnilla varmistetaan, että käytettävissä oleva peltoala ja sopimukset kattavat tilalla vuodessa muodostuneen lannan määrän. Valtioneuvoston asetus (931/2000) edellyttää vähintään viiden vuoden välein tehtävää lanta-analyysia. (lupamääräys 14)

Luvassa on annettava tarpeelliset määräykset toimista, joilla ehkäistään, vähennetään tai selvitetään pilaantumista, sen vaaraa tai pilaantumisesta aiheutuvia haittoja. Ympäristönsuojelun tason ylläpitäminen ja mahdollisimman tehokkaiden haittojen torjuntakeinojen soveltaminen edellyttävät päästöjen ja ympäristövaikutusten jatkuvaa seurantaa ja ympäristönsuojelutoimien kehittämistä. Mikäli ympäristönsuojelun tavoitteita ei saavuteta tai toiminnasta syntyy ennalta arvaamattomia ympäristövaikutuksia, toiminnanharjoittajan on ryhdyttävä erityisiin toimenpiteisiin ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi tai poistamiseksi. (lupamääräys 15)

Ilmoitusvelvollisuus poikkeuksellisista tilanteista on määrätty viranomaisten tiedonsaannin varmistamiseksi, valvonnan toteuttamiseksi ja mahdollisten annettavien viranomaisohjeiden vuoksi. Määräys välittömiin torjuntatoimenpiteisiin ryhtymisestä päästöjen torjumiseksi on annettu välittömän pilaantumisen ehkäisemiseksi ja poikkeuksellisista päästöistä aiheutuvien haittojen minimoimiseksi. Ympäristönsuojelulain 62 §:n mukaan toiminnasta vastaavan on tehtävä ilmoitus valvontaviranomaiselle mm. onnettomuudesta, tuotantohäiriöstä aiheutuvasta päästöstä tai syntyvästä jätteestä, josta voi aiheutua välitöntä tai ilmeistä ympäristön pilaantumisen vaaraa. (lupamääräys 16)

Parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymisen kautta voi tulla mahdollisuuksia vähentää päästöjä olennaisesti ilman kohtuuttomia kustannuksia. Luvan haltijalla on yleinen selvilläolovelvollisuus mm. toimintansa haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista. Parhaan käyttökelpoisen tekniikan soveltamista kotieläintalouteen on tarkasteltu Suomen ympäristökeskuksen julkaisussa "Paras käytettävissä oleva tekniikka kotieläintaloudessa, SY564". (lupamääräys 17)

Käyttöönottoilmoituksen avulla varmistetaan toiminnan lupamääräysten mukaista toteuttamista ja näin helpotetaan valvontaa. Toiminnan olennaisista muutosta koskevan ilmoitusvelvollisuuden perusteella varmistetaan tiedonkulku ympäristöviranomaiselle niin, että ilmoituksen perusteella voidaan tarkastella muutoksen vaikutuksia voimassaoleviin lupamääräyksiin ja arvioida mahdollisen uuden ympäristöluvan tarvetta. (lupamääräys 18)

VASTAUS LAUSUNTOON

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunto on otettu huomioon siten, että lietelannan, virtsan ja muiden jätevesien levittämisestä pohjavesialueille on annettu lupamääräys 8. Lupamääräyksessä 9 on määrätty menettelytavat jaloittelutarhan perustamiseksi. Lupamääräyksessä 17 on määrätty, että toiminnanharjoittajan tulee olla riittävästi selvillä toimialaansa liittyvän ympäristön kannalta parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymisestä ja varauduttava sen käyttöönottoon. Vesiensuojelu on otettu huomioon lupamääräyksissä 3, 4, 6–13, 15 ja 16.

Luvan voimassaolo

Lupa on voimassa toistaiseksi.

Tarvittaessa aluehallintovirasto voi ympäristönsuojelulain 58 §:ssä säädettyjen edellytysten täytyessä muuttaa aikaisempaa lupaa tai ympäristönsuojelulain 59 §:ssä säädettyjen edellytysten täytyessä peruuttaa luvan valvontaviranomaisen aloitteesta.

Lupaviranomainen voi määrätä, että lupa raukeaa, jos toimintaa tai sen aloittamisen kannalta olennaisia toimia ei ole aloitettu viiden vuoden kuluessa luvan lainvoimaiseksi tulosta.

Lupamääräysten tarkistaminen

Luvan saajan on viimeistään vuoden 2023 syyskuun loppuun mennessä jätettävä Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle hakemus lupamääräysten tarkistamiseksi. Mikäli hakemusta ei tehdä määräajassa, aluehallintovirasto voi määrätä luvan raukeamaan.

Hakemukseen on liitettävä muiden selvitysten ohella riittävää asiantuntemusta käyttäen selvitys parhaan käyttökelpoisen tekniikan käyttöönotosta ja mahdollisuuksista eläinsuojan toiminnasta aiheutuvien ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi. Hakemuksessa tulee olla selvitykset toiminnan laajuudesta ja käytössä olevista ympäristönsuojeluratkaisuista. Hakemuksessa on lisäksi esitettävä eläinsuojan toimintaa koskeva kirjanpito vuodelta 2022.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Päätös on täytäntöönpanokelpoinen sen saatua lainvoiman.

LUPAA ANKARAMMAN ASETUKSEN NOUDATTAMINEN

Jos asetuksella annetaan tämän luvan määräyksiä ankarampia tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, ympäristönsuojelulain 56 §:n mukaisesti on noudatettava asetusta.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Ympäristönsuojelulaki (86/2000) 6, 8, 41–43, 45, 52, 55, 56 ja 100 §:t

Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920) 17 §

Jätelaki (646/2011) 8, 12, 13, 29 ja 72 §:t

Valtioneuvoston asetus maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamisesta (931/2000)

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Ratkaisu

Lupa-asian käsittelymaksu on 4 570 euroa.

Lasku lähetetään Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta Joensuusta.

Perustelut

Ympäristönsuojelulain 105 §:n mukaan lupahakemuksen käsittelystä peritään maksu, jonka suuruutta määrittäessä noudatetaan, mitä valtion maksuperustelaissa (150/1992) ja sen nojalla annettavassa valtioneuvoston asetuksessa tai ympäristöministeriön asetuksessa säädetään.

Aluehallintovirastojen maksuista vuosina 2012 ja 2013 annetun valtioneuvoston asetuksen (1572/2011) liitteen maksutaulukon mukaan muun eläinsuojan lupahakemuksen käsittelystä perittävä maksu on 4 570 euroa.

Oikeusohje

Valtioneuvoston asetus aluehallintovirastojen maksuista vuosina 2012 ja 2013 (1572/2011)

